

Mediageniek
ChristenUnie-
Kamerlid
Joël Voordewind
praat liever niet
over zichzelf

Jos heet nu Joël

Niemand kan in Den Haag om hem heen. Vicefractievoorzitter Joël Voordewind van de ChristenUnie is het meest zichtbare Kamerlid van zijn partij. Hij weet zijn zin te krijgen en strijkt glimlachend ministers en de premier tegen de haren in. Hoe de evangelische Jos zich Joël ging noemen, hoe hij de PvdA verruilde voor de ChristenUnie, hoe dit kind van gescheiden ouders nu strijdt voor het gezin en hoe Jesaja en Jezus hem inspireren.

door onze redacteurs
Aldwin Geluk en Piet H. de Jong

DEN HAAG – Sommige politici lopen te koop met hun privéleven, geuren er mee, vertellen telkens dezelfde verhalen over vroeger. Joël Voordewind (43) niet. In de twee jaar dat hij nu Kamerlid is voor de ChristenUnie gaf hij nog geen enkel persoonlijk getint interview. Ook nu vraagt hij, voordat het gesprek begint: „Moet dat nou echt, dat persoonlijke? Dat is toch niet interessant. Kunnen we het niet over de inhoud hebben?” De vraag is typerend voor Voorde-wind. Altijd is hij bezig met zijn werk. Soms sms't hij 's avonds laat nog journalisten, dan is hij nog aan het werk. Als hij bij Pauw en Witteman zijn standpunt over het rookverbod verdedigt, zegt zijn vrouw als hij thuis komt: „Lach eens wat vaker, iets meer ontspannen mag ook wel.” De gedrevenheid zat er al jong in. Al tijdens zijn tienerjaren was Voorde-wind actief in de jeugdclub van zijn kerk in Vianen, waar hij opgroeide. Toen was zijn doel meer ruimte voor jongeren in de kerk te krijgen. Een paar jaar later, rond zijn achttiende, raakte hij breder maatschappelijk betrokken. Hij ergerde zich aan het beleid van CDA-minister Hans van den Broek (Buitenlandse Zaken). Hij bezocht een spreekbeurt en ging in een volle zaal met hem in debat. Wat dat betreft is Voorde-wind geen steek veranderd. Als hulpverlener spande hij zich jarenlang in voor weduwen, vervolgden en ontheemden. En dat doet hij als Kamerlid nog steeds. Als hij bijvoorbeeld vindt dat premier Balkenende niet naar de Olympische Spelen in Peking kan, omdat dat land de mensenrechten aan zijn laars lapt, herhaalt hij dat standpunt in de Kamer keer op keer. Ook als de premier zich daar zichtbaar aan ergert. „Ik zit in de politiek om dingen te veranderen. Als ik daar

Joël Voordewind: „Als ik niet getrouwd was, zou ik me nog meer vastbijten in al die thema's.” | foto Nederlands Dagblad/Jaco Klamer

vrienden mee maak is het mooi, als ik daar geen vrienden mee maak, nou ja...”, reageert hij nuchter. Van alles in zijn portefeuille, ligt het opkomen voor geloofsvervolgden Voorde-wind het dichtst bij zijn hart. En kinderen. Daarvan maakte hij dan ook een speerpunt, toen hij Kamerlid werd. „Je weet dat je vier jaar hebt, als je aantreedt. Ik wilde meer doen dan alleen een goed volksvertegenwoordiger te zijn. Ik wilde me richten op de meest kwetsbare groepen die bij de minister van Ontwikkelingssamenwerking te weinig aandacht krijgen: de kinderen en de gehandicapten.” Voorde-wind noemt als voorbeeld van een succes op dit vlak de acht miljoen euro die nu structureel jaarlijks beschikbaar is om een weesuitkering op te zetten voor aidswezen in Afrika zodat ze niet in de kinderarbeid of prostitutie terecht komen. Maar ook bij andere departementen staat het gezin bij hem centraal. „Bij Defensie heb ik een motie ingediend die zegt: vaders met kinderen jonger dan 1 jaar hoeven niet op missie naar het buitenland. Eerst was het van: 'dat is niet haalbaar, meneer Voorde-wind, we hebben al een personeelstekort'. Ik zeg: draai het om: dit kan juist een reden zijn om wel in het leger te gaan.” Ook op Jeugd en Gezin zit Voorde-wind niet stil. Uit gesprekken met jeugdhulpverleners bleek hem dat 70 tot 80 procent van de kinderen die in de jeugdzorg belanden, uit gebroken gezinnen komt. Vandaar zijn idee om huwelijks- en relatiecursussen aan te bieden aan echtparen die gaan samenwonen. Minister Rouvoet nam dit over in de gezinsnota. Voorde-wind noemt de voorbeelden om aan te tonen dat het versterken van gezinsstructuren de rode draad is die door zijn politieke portefeuille loopt.

‘Als ik kritisch ben tegen Balkenende verdien ik geen punten voor een volgand kabinet’

U bent dus behoorlijk strategisch bezig?
„Hiervoor was ik beleidsmedewerker en campagneleider bij de ChristenUnie. Ik was wel gewend om te denken in speerpunten, om te voorkomen dat je ondersneeuwt door de drukke Kameragenda. Als kleine fractie moet je een eigen profiel ontwikkelen.”

U vond de fractie destijds te druk met zichzelf?
„Ik vond dat ze hun profiel te weinig kwijt wil tijdens een interview als dit. Hij kijkt in zijn aantekeningen. „De rode draad is wat mij betreft: probeer tekenen van hoop te laten zien aan mensen”, zegt hij, verwijzend naar de drijfveren voor zijn politiek handelen. „De Bijbelse basis daarvan is voor mij de eerste preek van Jezus in Lucas 4 waar hij zegt het als zijn missie te zien om gevangenen vrij te zetten, de blinden te laten zien en de onderdrukten te bevrijden. Wij denken

Preek

Er valt een stilte in het gesprek. Als ervaren politicus heeft Voorde-wind zelf ook nagedacht over wat hij graag kwijt wil tijdens een interview als dit. Hij kijkt in zijn aantekeningen. „De rode draad is wat mij betreft: probeer tekenen van hoop te laten zien aan mensen”, zegt hij, verwijzend naar de drijfveren voor zijn politiek handelen. „De Bijbelse basis daarvan is voor mij de eerste preek van Jezus in Lucas 4 waar hij zegt het als zijn missie te zien om gevangenen vrij te zetten, de blinden te laten zien en de onderdrukten te bevrijden. Wij denken

daarbij al snel aan geestelijke gebondenheid, maar Jezus verwijst hier naar Jesaja 61, waar Jesaja schrijft dat de Here hem gezonden heeft om de treurende te troosten en de gevangenen vrij te zetten. Hier gaat het om het Jubeljaar, dat eens in de vijftig jaar plaatsvond in Israël, en waar letterlijk de onderdrukten werden vrijgelaten en het land een jaar braak moest liggen. Die opdracht geeft Jezus ook door aan ons christenen. Als ChristenUnie mogen wij ook tekenen van hoop laten zien en doorgeven. We moeten ons dus niet neerleggen bij verslavingen, bij de opvatting 'eenmaal een crimineel, altijd een crimineel' of bij de armoede in Afrika.”

Even wat recente politieke pleidooien uit uw koker: een verbod op blowen onder de 21, niet meer roken in de auto, de overheid die relatietherapie stimuleert... Bent u niet juist bezig mensen aan banden te leggen met allerlei maatregelen?
„Veel van die dingen waren inderdaad lang taboe. Jarenlang hebben we gezegd: kom niet aan mensen hun sigaretje. We vonden allemaal dat je het recht had te roken op je werk en in trein en kroeg. En nu zie je dat er een kentering gaande is. Niet alleen over het roken is discussie ontstaan, ook over prostitutie, alcoholgebruik, softdrugsgebruik, noem maar op.”

Is dat een verdienste van de ChristenUnie?

„Wij zijn als partij wel op zoek naar gebieden waarop wij een trendbreuk kunnen forceren die ten goede komt aan de samenleving. Het is onze Bijbelse opdracht het goede te zoeken voor het land. Mensen kunnen zeggen: dat is betuttelend. Maar dat zien ze ook over de autogordel, toen die verplicht werd. Daar hoor je nu ook niemand meer over.”

U bent nogal enthousiast over de ChristenUnie hè?
„Dat is waar. Ik moet heel hard nadenken of er één punt uit het verkiezingsprogramma is waarmee ik het niet eens ben. Ik heb er zelf aan kunnen mee schrijven, maar ik kan daar ook echt helemaal achter staan.”

Toch bent u ook lid geweest van de PvdA, en daar zelfs medewerker van de Tweede Kamerfractie geweest.
„Na mijn studie ben ik in 1991 bij de PvdA uitgekomen. Met name vanwege Jan Pronk, die heel duidelijk politiek handelde vanuit zijn christelijke overtuiging. Toen al keek ik met pijn in het hart naar de PvdA-standpunten over euthanasie en abortus, maar ik kwam uit de evangelische hoek: de RPF had destijds toch een heel reformatorische insteek en had op het gebied van emancipatiebeleid, de EU, de VN, de doodstraf en milieubeleid standpunten waar ik niet erg blij van werd. En van het GPV mocht je als evangelische geen lid worden.”

Wat bracht de politieke bekering?
„De komst van Rouvoet. Toen hij aanschoof, kwam de nadruk veel meer te liggen bij het christelijk-sociale. Wat Obama is voor Amerika, was Rouvoet voor de ChristenUnie: meer nadruk op het milieubeleid, opkomen voor de kwetsbare groepen in de samenleving, voor vluchtelingen. Vanaf toen kon ik me steeds beter vinden en ben ik me ook gaan oriënteren op de RPF. Toen in 1999 de aanloop naar het ontstaan van de ChristenUnie begon, ben ik echt actief geworden. Toen dacht ik: dit is mijn moment.”

En nu bent u daar de belangrijkste evangelische van de partij.
Kijkt quasi verbaasd. „Wat...? Nee er zijn geen belangrijkere en minder belangrijke mensen. Het gaat er om dat je je best doet en dat je gaat waar

Joël Voordewind

Joël Voordewind werd op 9 juli 1965 geboren in Sleen. Hij studeerde politicologie en internationale betrekkingen aan de Vrije Universiteit in Amsterdam. Tijdens de Golfoorlog werkte hij in 1991 voor Tearfund een half jaar in Irak. Daarna was hij drie jaar beleidsmedewerker voor de PvdA in de Tweede Kamer. Tussen 1994 en 1999 werkte hij als noodhulpcoördinator en adjunct-directeur bij stichting Dorcas Hulp Nederland. Vandaar stapte hij over naar de ChristenUnie, waar hij achtereenvolgens beleidsmedewerker, campagneleider en hoofd communicatie was, voordat hij in 2006 lid werd van de Tweede Kamer. Daar heeft hij Buitenlandse Zaken, Ontwikkelingssamenwerking, Defensie en Jeugd & Gezin in zijn portefeuille. Joël Voordewind is getrouwd en heeft twee kinderen. Hij is lid van de evangelische Vineyard-gemeente, in Utrecht, waar hij ook kringleider is.

‘Wat Obama is voor Amerika, was Rouvoet voor de ChristenUnie’

de partij voor gaat. Ik zeg ook altijd tegen mijn kinderen: het gaat er niet om dat je de beste bent in de klas, het gaat erom dat je je best doet. En wat voor zegen je daar op krijgt, dat is zaak twee.”

Kunt u in eigen kring, die meer gericht is op geloofsverklaring, goed uitleggen waarmee u hier bezig bent?
„Bij evangelischen is de geestelijke lijn toch wat sterker dan bij de gereformeerden, die nuchterder kijken naar de politiek. Maar als je evangelischen één op één uitlegt dat je soms compromissen moet sluiten, en dat inzichtelijk maakt, zeggen ook zij: we zijn ontzettend blij dat je er zit en we bidden voor je.”

U was voorzitter van de ChristenUnie-afdeling Amsterdam toen Yvette Lont daar werd aangenomen. Zij is toch wel de vleesgeworden spanning tussen evangelische spiritualiteit en politieke realiteit.

„Dat hadden we toen niet goed in beeld. Zij was druk met hulpverlening aan prostituees die eruit wilden stappen, en had totaal geen politieke ervaring. Ze verkondigde in elk geval niet de standpunten zoals ze die nu verkondigt. Ik kom uit de evangelische hoek, zij uit de charismatische. Daar leeft dat wel sterker, het gevoel van: je bent christen, als je iets niet binnen kunt halen, moet je je conclusies trekken. De evangelische hoek is dan realistisch. De charismatische hoek...”

...die past niet zo goed bij de ChristenUnie?
„Jawel, die hoort er ook bij. Qua standpunten horen charismatische christenen gewoon bij ons. Maar we moeten wel aan hen blijven uitleggen wat er hier gebeurt en waarom. Want op het moment dat ze cynisch worden, zullen ze niet meer stemmen. Ze moeten zich wel realiseren dat als wij terugzakken van zes zetels naar vijf of vier, we als regeringspartij worden ingeruild voor D66. We weten wat voor effect dat heeft.”

Hoe ver rijken uw eigen ambities in de politiek?
„Ik denk niet aan posities. Arie Slob doet het fantastisch. Hij is een team-bouwer, doet alles om ons te ondersteunen. Ook André Rouvoet doet het geweldig. Dat zeg ik niet alleen hier, maar ook thuis en op verjaardagen. Ik hoop dat we als team nog lang kunnen blijven samenwerken.”

Mensen in uw omgeving zeiden al: hij zal ontkennen dat hij ambitieus is, maar hij is het natuurlijk wel.
„In welk opzicht?”

Ook u doet aan carrièrepianing. ‘Hij weet dat hij hier langer zit dan Balkenende’, zeggen mensen in uw omgeving.
„Ik weet natuurlijk dat, als ik kritisch

ben tegen de minister-president, ik daarmee geen punten verdien voor een volgend kabinet. Maar dat verhoudt me er niet van om te doen waarvan ik vind dat ik het moet doen.”

Je zou ook kunnen zeggen dat u zich mooi in de kijker speelt door zich eigenwijs en recalcitrant op te stellen. Balkenende ergert zich in elk geval wel eens aan u.
„Is dat zo?”

Hij heeft een ‘mannelijke’ op u gezet, die uw uitspraken nauwlettend volgt en daarvan verslag doet.
„Het is wel zo dat ik me wel eens heb verbaasd dat ik, na een interview op de radio, via de letterlijk uitgetypte tekst terugkrijg via de mail. En daar staan dan kritische kanttekeningen bij.”

Van wie?
„Van derden, zullen we maar zeggen. Ik heb Balkenende daar zelf nooit over gesproken. Ik kan me heel goed voorstellen dat je – als je als premier naar China wilt – baalt van zo'n Kamerlidje dat je dwars zit. Maar ik neem geen gas terug omdat ik in een volgend kabinet staatssecretaris zou willen worden of zo. Zo denk ik niet.”

Terug naar uw bekering. Vroeger heette u Jos.
„Dat was een bijnaam van mij. Ik heet voluit Joël Stephanus. Mijn ouders kortten dat af tot Jos omdat ze het te lang vonden. Intimi noemen mijn nog steeds zo.”

Die intimi zelf koppelen uw naamsverandering aan uw bekering.
„Dat was toen ik een jaar of 20, 21 was. Mijn ouders waren toen net gescheiden. Voor mijn vader, die voorganger was, had dat tot gevolg dat hij geen voorganger meer was. Dat alles bracht mij tot een zoektocht. Ik heette inderdaad altijd Jos. In de loop van die zoektocht ben ik de waarde van mijn volledige naam Joël, de kleine profeet, gaan waarderen.”

Hoe verliep die bekering?
„Ik praat daar weinig over. We hadden geen vaste kerk meer. Lange tijd ging ik in mijn eentje naar de kerk toen een hervormde kerk. In mijn studententijd ging ik op zoek, veel lezen. En zo ontwikkelde ik een persoonlijk geloof. Ik kwam in contact met Jeugd met een Opdracht. Daar ben ik persoonlijk tot geloof gekomen.”

U neemt het in de Kamer op voor kinderen van gescheiden ouders die relatief vaak in problemen belanden. Heeft de scheiding van uw ouders uw leven bemoeilijkt?
„Wel dat ik dacht: ik trouw niet voor mijn dertigste. Ik vond dat je zo'n belangrijke afweging zo jong niet kon maken. Toch trouwde ik toen ik 23 was. Van mijn vrouw heb ik geleerd hoe het wel kan. Zij komt uit een heel stabiel gezin.”

U praat er rationeel over. Terwijl u een behoorlijk emotioneel mens bent.
„Is dat zo? Ja, dat zit 'm waarschijnlijk in die gedrevenheid. Mensen in mijn omgeving zeggen wel eens: laat eens even los, draaf niet helemaal door. Vooral mijn vrouw is daar goed in. Als ik niet getrouwd was, zou ik me nog meer vastbijten in al die thema's.”